

УДК 349.2

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ ЯК ДЖЕРЕЛА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Оксана МЕЛЬНИК,

аспірант кафедри муніципального права та адміністративно-правових дисциплін

Навчально-наукового інституту права імені Іоаннікія Малиновського Національного університету «Острозька академія»

АНОТАЦІЯ

У статті висвітлюються ключові аспекти розуміння міжнародно-правових актів Міжнародної організації праці як джерел права соціального забезпечення. Осмислюється роль Міжнародної організації праці в забезпеченні соціальних прав людини. Охарактеризовано ключові риси міжнародно-правових актів Міжнародної організації праці як джерел права соціального забезпечення. Розглянуто особливості окремих актів Міжнародної організації праці як джерел права соціального забезпечення. Зроблено висновки та подано рекомендації.

Ключові слова: Міжнародна організація праці, джерела права соціального забезпечення, міжнародно-правові акти Міжнародної організації праці, соціальний захист, соціальні права, соціальні гарантії, джерела права соціального забезпечення.

INTERNATIONAL LEGAL ACTS OF THE ILO AS A SOURCE OF SOCIAL SECURITY LAW

Oksana MELNYK,

Postgraduate Student at the Department of Municipal Law and Administrative-Legal Disciplines

of I. Malynovskyi Institute of Law
of National University of Ostroh Academy

SUMMARY

The article highlights the key aspects of understanding the international legal acts of the International Labor Organization as sources of social security law. The role of the International Labor Organization in providing social rights is considered. The key features of international legal acts of the International Labor Organization as sources of social security law are described. The peculiarities of separate acts of the International Labor Organization as sources of social security law are considered. Conclusions and recommendations are made.

Key words: International Labor Organization, sources of social security law, international legal acts of the International Labor Organization, Social Protection, social rights, social guarantees, sources of social security law.

REZUMAT

Acest articol evidențiază aspectele cheie ale înțelegerii instrumentelor internaționale ale OIM ca surse ale drepturilor de securitate socială. Este luată în considerare rolul OIM în asigurarea drepturilor sociale ale omului. Sunt caracterizate trăsăturile cheie ale instrumentelor juridice internaționale ale OIM ca surse ale dreptului de securitate socială. Sunt luate în considerare particularitățile unor acte ale OIM ca surse ale dreptului de securitate socială. Sunt făcute concluzii și recomandări.

Cuvinte cheie: OIM, sursele de drept social, instrumentele juridice internaționale ale OIM, protecție socială, drepturile sociale, garanții sociale, surse ale dreptului de securitate socială.

Постановка проблеми. Просування України по шляху розбудови як демократичної, соціальної та правової держави потребує системного реформування соціального забезпечення й на цій основі посилення системи соціальних прав, підвищення їх ефективності, дієвості та доступності [1, с. 18–20; 2, с. 144–145; 3, с. 376–380]. Варто відзначити, що організація і проведення відповідних соціальних реформ передбачають також урахування міжнародних соціальних стандартів, передусім тих, які формуються в процесі діяльності Міжнародної організації праці (далі – МОП). Як відомо, МОП – провідна міжнародна інституція, яка спрямована на забезпечення міжнародно-правового регулювання відносин із питань праці та соціального забезпечення. Завершення Першої світової війни засвідчило системні кризові явища в соціально-економічному становищі провідних держав світу. Її створення в 1919 році відповідно до положень Версальського мирного договору стало об'єктивним чинником подолання соціальної кризи, яка мала місце на початку ХХ сторіччя. Ідеться про запро-

вадження міжнародно-правового регулювання відносин із соціального забезпечення, виходячи з важливості забезпечення та гарантування соціальних прав і свобод людини, запровадження системи дієвих соціальних стандартів [4, с. 72]. Як доречно зазначається в юридичній літературі, до завдань МОП, згідно з третім розділом Декларації «Про цілі й завдання Міжнародної організації праці», прийнятої 10 травня 1944 році у Філадельфії, належать повна зайнятість і підвищення життєвого рівня; зайнятість трудящих на роботах, де вони можуть одержати задоволення та проявляти свою майстерність; гарантія навчання й переміщення працівників, включаючи трудову міграцію; справедливий розподіл оплати праці; право на колективні переговори; розширення системи соціального забезпечення; забезпечення охорони праці; всебічний захист материнства й дитинства; забезпечення необхідного харчування та житла; створення рівних можливостей у галузі загального та професійного навчання [5, с. 114]. Водночас основними напрямками діяльності МОП є такі: а) розроблення та

прийняття конвенцій і рекомендацій; б) надання технічної допомоги країнам у тому числі й у створенні їхнього національного законодавства; в) навчання та освіта з питань, зарахованих до її компетенції [5, с. 114].

Слідуючи таким підходам, МОП поряд із ООН здійснює свою діяльність через призму: 1) міжнародно-правового регулювання відносин із соціального забезпечення; 2) вироблення міжнародних соціальних стандартів; 3) формування міжнародно-правового базису для розвитку внутрішнього законодавства держав-членів МОП. Україна як учасник МОП ще з 1954 року має не лише дотримуватись, а й активно виконувати зобов'язання, які випливають зі змісту міжнародно-правових актів МОП. Натомість варто відзначити, що практика імплементації нашою державою положень конвенцій і рекомендацій МОП залишається повною мірою незадовільною. Це пояснюється такими чинниками, як відсутність єдиної ефективної Програми ратифікації міжнародно-правових актів МОП; відсутність достатніх законодавчих механізмів забезпечення реалізації положень конвенцій і рекомендацій МОП; відсутність належних законодавчих механізмів урахування міжнародних соціальних стандартів під час прийняття внутрішнього законодавства про соціальне забезпечення; відсутність дієвого механізму моніторингу виконання Україною зобов'язань за міжнародно-правовими актами МОП; відсутність дієвого механізму державного нагляду, громадського контролю за дотриманням зобов'язань за міжнародно-правовими актами МОП.

Актуальність теми дослідження. Ураховуючи те, що Україна перебуває у стані перманентних соціальних реформ, які мають на меті в тому числі реформування соціального забезпечення, вагомим значення набувають питання щодо вироблення дієвих механізмів імплементації положень міжнародно-правових актів МОП [6]. Тому розвиток новітнього законодавства про соціальне забезпечення, насамперед варто розвивати з урахуванням положень конвенцій і рекомендацій МОП і в їх розвиток.

Стан дослідження. У юридичній літературі порушені в статті проблеми розглядалася в працях таких учених-юристів, як В.М. Андрієв, Н.Б. Болотіна, С.Я. Вавженчук, В.С. Венедіктов, С.В. Венедіктов, С.В. Вишновецька, Т.З. Герасимів, Л.Л. Денисова, І.В. Зуб, І.П. Жигалкін, М.І. Іншин, В.Л. Костюк, С.С. Лукаш, А.Р. Мацюк, В.П. Мельник, П.Д. Пилипенко, С.В. Попов, С.М. Прилипко, О.І. Процевський, С.М. Синчук, Б.І. Сташків, О.В. Тищенко, Н.М. Хуторян, Г.І. Чанишева, М.М. Шумило, Л.П. Шумна, В.І. Щербина, О.М. Ярошенко та ін. Підтримуючи конструктивні позиції й підходи цих та інших науковців щодо розвитку системи джерел права соціального забезпечення, можемо констатувати, що проблематика щодо імплементації міжнародних соціальних стандартів заслуговує на особливу увагу з позиції організації та проведення реформи соціального забезпечення, утвердження України як демократичної, соціальної й правової держави.

Метою й завданням статті є науково-теоретичне дослідження особливостей міжнародно-правових актів МОП у системі джерел права соціального забезпечення.

Виклад основного матеріалу. За змістом ст. 9 Конституції України [7], чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. При цьому укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України. У розвиток норм Конституції України Закон України «Про міжнародні договори України» [8] установлює, що міжнародний договір України, укладений у письмовій формі з іноземною державою або іншим суб'єктом міжнародного права, регулю-

ється міжнародним правом, незалежно від того, міститься договір в одному чи декількох пов'язаних між собою документах, і незалежно від його конкретного найменування (договір, угода, конвенція, пакт, протокол тощо). Цим Законом також встановлено, що чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства й застосовуються в порядку, передбаченому для норм національного законодавства. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору.

У юридичній літературі підкреслюється, що під міжнародним договором України варто розуміти угоду між Українською державою, яка є посередником волі Українського народу, та державами, міжнародними організаціями й іншими суб'єктами міжнародного права, що регулює відносини між ними та породжує взаємні права й обов'язки щодо предмета конституційно-правового регулювання, насамперед щодо прав і свобод людини та громадянина. Утім міжнародні договори є одним із видів нормативно-правових договорів, тому для характеристики міжнародного договору як джерела національного конституційного права важливо підкреслити, що міжнародний договір є угодою про встановлення за взаємною згодою сторін (Української держави та іншими державами, міжнародними організаціями) принципів і норм, які будуть застосовуватися в національній правовій системі для регулювання конституційно-правових відносин [9, с. 12]. Також ученими наголошується, що в більшості випадків загальноновизнані принципи й норми міжнародного права характеризуються через категорію джерела міжнародного права у значенні зовнішньої форми закріплення, вираження або існування правил поведінки, що визнаються суб'єктами міжнародного права як юридично обов'язкові. Проте йдеться не про форму вираження міжнародно-правових норм, а про самі норми міжнародного права з акцентом на такій їх якості, як загальна обов'язковість. Традиційне уявлення про джерело як форму вираження норми права зовні не охоплює процесу утворення міжнародно-правових норм, зокрема й загальноновизнаних, а тільки фіксує кінцевий результат такого процесу – міжнародно-правову норму як юридично обов'язкове правило поведінки [10, с. 6–7]. Отже, міжнародні договори відображають і закріплюють правила поведінки, що визнаються суб'єктами міжнародного права як юридично обов'язкові.

У системі міжнародних договорів важлива роль належить міжнародно-правовим актам МОП.

За своєю сутністю міжнародно-правові акти МОП у системі джерел права соціального забезпечення – це вид міжнародно-правових актів (конвенції та рекомендації), які ухвалюються в установленому порядку й відповідно до повноважень МОП і спрямовані на міжнародне правове регулювання відносин із соціального забезпечення.

Основними ознаками міжнародно-правових актів МОП як джерел права соціального забезпечення є такі: а) є результатом нормотворчої діяльності МОП; б) зумовлені метою, завданнями та повноваженнями МОП з питань соціального забезпечення; в) мають форму конвенцій і рекомендацій; г) можуть бути частиною національного законодавства; г) передбачають міжнародні соціальні стандарти; д) передбачають механізми реалізації права на соціальне забезпечення й тісно пов'язані з ним соціальні права; е) є міжнародно-правовим базисом для розвитку внутрішнього національного законодавства про соціальне забезпечення.

Доречно відзначити, що конвенція МОП – це міжнародно-правовий акт МОП, зобов'язання за яким є обов'язкови-

ми для держав, які його ратифікували. Натомість рекомендації МОП – це міжнародно-правовий акт МОП, який має рекомендаційний характер і, як правило, спрямовується на підвищення ефективності положень конвенцій. Тому в разі ратифікації конвенції МОП стають частиною національного законодавства України. Нині Україною ратифіковано близько 70 конвенцій МОП, значна їх частина стосується сфери соціального забезпечення.

До основних конвенцій МОП із соціального забезпечення варто зарахувати такі: «Про мінімальні норми соціального забезпечення» (Конвенція від 28.06.1952 № 102) [11], «Про основні цілі та норми соціальної політики» (Конвенція від 22.06.1962 № 117) [12], «Про рівноправність громадян, іноземців, осіб без громадянства у галузі соціального забезпечення» (Конвенція від 28.06.1962 № 118) [13], «Про допомоги по інвалідності, по старості, у зв'язку з утратою годувальника» (Конвенція від 29.06.1967 № 128) [14], «Про встановлення міжнародної системи збереження прав у галузі соціального забезпечення» (Конвенція від 21.06.1982 № 157) [15] тощо.

Конвенція МОП «Про мінімальні норми соціального забезпечення» № 102 (далі – Конвенція № 102) [16] включає такі види соціального забезпечення: медичне обслуговування; допомога у зв'язку з хворобою; допомога по безробіттю; допомога по старості; допомога у випадку трудового каліцтва або професійного захворювання; рідина допомога; допомога у зв'язку з вагітністю й пологами; допомога по інвалідності; допомога у зв'язку з утратою годувальника. Так, згідно з розділом II «Медичне обслуговування» (ст. ст. 7–12), кожна держава-член, для якої цей розділ Конвенції є чинним, гарантує захищеним особам, коли їхній стан потребує медичного обслуговування профілактичного або лікувального характеру, надання допомоги. По-перше, охоплені ризики включають будь-який хворобливий стан, незалежно від його причини, а також вагітність, пологи та їх наслідки. По-друге, захищені особи включають: а) установлені категорії працюючих, які становлять не менше ніж 50 відсотків усіх працюючих, а також їхніх дружин і дітей, або б) встановлені категорії економічно активного населення, які становлять не менше ніж 20 відсотків усіх жителів, а також їхніх дружин і дітей, або с) встановлені категорії жителів, які становлять не менше ніж 50 відсотків усіх жителів, або d) у випадках, коли діє заява, встановлені категорії працюючих, які становлять не менше ніж 50 відсотків усіх працюючих на промислових підприємствах, що мають 20 чи більше працівників, а також їхніх дружин і дітей. По-третє, допомога охоплює щонайменше: а) у випадку хворобливого стану: i) обслуговування лікарем загальної практики, включаючи візити додому; ii) обслуговування спеціалізованим лікарем стаціонарних або амбулаторних хворих у лікарнях і таке саме обслуговування, яке може надаватися поза лікарнями; iii) надання основних фармацевтичних засобів, які приписав лікар або інший кваліфікований практик; iv) госпіталізацію в разі необхідності; б) у випадку вагітності й пологів і їх наслідків: i) обслуговування до, під час і після пологів, що надається або лікарем, або кваліфікованою акушеркою, та ii) госпіталізацію в разі необхідності. По-четверте, бенефіціарій або його годувальник можуть бути залучені до часткової участі в оплаті вартості медичного обслуговування бенефіціарія у випадку його хворобливого стану; правила такої участі визначаються так, щоб вона не виявилась непосильною. Допомога надається з метою збереження, відновлення та поліпшення здоров'я захищеної особи, її працездатності й здатності самостійно задовольняти власні потреби. Установи або урядові відомства, відповідальні за надання допомоги, заохочують захищених осіб способами, які можуть уважатися доцільними, користуватися служба-

ми загальної охорони здоров'я, що надаються їм у розпорядження державними органами або іншими службами, які визнані такими органами. По-п'яте, допомога повинна гарантуватися в разі настання охопленого ризику щонайменше тій захищеній особі, яка набула або годувальник якої набув такий стаж, що може бути визнаним необхідним для запобігання зловживанням. По-шосте, допомога повинна надаватися протягом усієї тривалості охопленого ризику, за винятком того, що вона може бути обмежена 26 тижнями для кожного випадку хворобливого стану; однак медичне обслуговування не повинно призупинятися доти, доки виплачується допомога у зв'язку з хворобою, а для визначених захворювань, визнаних такими, що вимагають тривалого лікування, мають бути прийняті положення про продовження зазначеного вище обмеження.

Розділ V «Допомога по старості» (ст. ст. 25–30) передбачає, що кожна держава-член, щодо якої цей розділ Конвенції є чинним, гарантує захищеним особам допомогу по старості відповідно до наведених нижче статей цього розділу. По-перше, охоплюваним ризиком є перевищення встановленого віку, який не повинен перевищувати 65 років або такої вищої вікової межі, яка може бути визначена компетентними органами державної влади з належним урахуванням працездатності осіб похилого віку в цій країні. У свою чергу, національне законодавство може призупинити надання допомоги, якщо особа, яка має на неї право, займається будь-якою встановленою оплачуваною діяльністю, а також зменшувати допомогу, яка базується на системі внесків, – коли заробіток бенефіціарія перевищує встановлену суму, а за системою, яка не базується на внесках, – коли заробіток бенефіціарія або його інші кошти чи сукупність таких коштів і заробітку разом перевищують установлену суму. По-друге, захищені особи включають: а) встановлені категорії працюючих, які становлять не менше ніж 50 відсотків усіх працюючих, або б) встановлені категорії економічно активного населення, які становлять не менше ніж 20 відсотків усіх жителів, або с) усіх жителів, кошти яких під час охопленого ризику не перевищують меж, установлених так, щоб дотримувались встановлені вимоги, або d) у випадках, коли діє заява, зроблена відповідно до Конвенції (ст. 3), встановлені категорії працюючих, які становлять не менше ніж 50 відсотків усіх працюючих на промислових підприємствах, які мають 20 чи більше працівників. По-третє, допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислених так, щоб: а) у випадку, коли захисту підлягають категорії працюючих чи категорії економічно активного населення, дотримувались установлені вимоги (ст. ст. 65, 66 Конвенції); б) у випадку, коли захисту підлягають усі жителі, кошти яких під час охопленого ризику не перевищують установлених меж, дотримувались вимоги (ст. 67 Конвенції). По-четверте, допомога гарантується в разі настання охопленого ризику щонайменше: а) захищеній особі, яка набула до настання охопленого ризику відповідно до встановлених правил стаж, який може передбачати 30 років сплати внесків або зайнятості чи 20 років проживання, або б) захищеній особі, яка набула встановлений стаж сплати внесків і за яку в період її працездатного віку сплачено встановлене середньорічне число внесків, коли в принципі підлягає захисту все економічно активне населення. По-п'яте, коли допомога (п. 1) ст. 29 Конвенції) обумовлюється мінімальним стажем сплати внесків або зайнятості, скорочена допомога гарантується щонайменше: а) захищеній особі, яка до настання охопленого ризику набула відповідно до встановлених правил 15-річний стаж сплати внесків або зайнятості; або б) захищеній особі, яка набула встановлений стаж сплати внесків і за яку в період її працездатного віку сплачено половину середньорічного числа внесків (пп. б)

п. 1) ст. 29 Конвенції), коли в принципі підлягає захисту все економічно активне населення. По-шосте, норми п. 1) ст. 29 Конвенції вважаються дотриманими, якщо допомога, обчислювана відповідно до положень розділу XI, але на 10 відсотків менша від розміру, зазначеного в додатку до розділу XI для відповідного типового бенефіціарія, надається щонайменше тій захищеній особі, яка відповідно до встановлених правил набула 10-річний стаж сплати внесків або зайнятості чи 5-річний стаж проживання. По-сьоме, відсотковий рівень, зазначений у додатку до розділу XI, може бути пропорційно зменшений, коли стаж, необхідний для отримання скороченої у відсотковому рівні допомоги, перевищує 10 років сплати внесків або зайнятості, але є меншим ніж 30 років; якщо такий стаж перевищує 15 років, виплачується скорочена допомога (п. 2) ст. 29 Конвенції). По-восьме, коли виплата допомоги (п. п. 1), 3), 4) ст. 29 Конвенції) обумовлена мінімальним стажем сплати внесків або зайнятості, скорочена допомога виплачується в установлених умовах захищеній особі, яка лише через свій похилий вік під час набрання чинності положеннями щодо застосування цього розділу Конвенції не змогла виконати умов (п. 2 ст. 29 Конвенції), за винятком випадків, коли після досягнення віку, який перевищує звичайний вік, такій особі гарантується допомога (п. п. 1), 3), 4) ст. 29 Конвенції).

Конвенцією МОП «Про основні цілі та норми соціальної політики» № 117 (далі – Конвенція № 117) (ст. 1) [17] передбачено, що вся політика повинна передусім спрямовуватися на досягнення добробуту й розвитку населення, а також на заохочення його прагнення до соціального прогресу. При цьому політика більш загального застосування визначається з належним урахуванням її впливу на добробут населення. Нормами Конвенції № 117 (ст. 2) визначено, що підвищення рівня життя розглядається як основна мета під час планування економічного розвитку. Сьогодні доволі активна позиція МОП стосується й інших сфер соціального забезпечення [17, с. 200–215].

Теоретико-правовий аналіз положень вищезазначених та інших конвенцій МОП дає змогу вказати на таке: містять загальні положення (приписи) про соціальне забезпечення; містять відсылки на норми соціального забезпечення; встановлюють міжнародні соціальні стандарти; встановлюють норми права соціального забезпечення, які можуть бути уточнені з позиції національного законодавства.

Висновки. Отже, ключова роль у системі джерел права соціального забезпечення належить міжнародно-правовим актам МОП, з огляду на таке: по-перше, такі акти визначають засади співробітництва й партнерства України з МОП, іншими державами у сфері соціального забезпечення; по-друге, вони сприяють розвитку міжнародно-правового регулювання у сфері соціального забезпечення; по-третє, вони містять норми права соціального забезпечення; по-четверте, вони визначають систему міжнародних соціальних стандартів; по-п'яте, вони є базисом розвитку внутрішнього законодавства про соціальне забезпечення, його систематизації, а на перспективу й кодифікації; по-шосте, мають переваги в застосуванні порівняно з актами внутрішнього законодавства (крім Конституції України); по-сьоме, вони поглиблюють систему соціальних прав, які визначено на підставі міжнародно-правових актів ООН; по-восьме, визначають систему основоположних соціальних прав людини; по-дев'яте визначають засади міжнародної правосуб'єктності особи; по-десяте, конкретизуються на підставі двосторонніх міжнародних договорів України та інших держав.

Перспективними напрямками вдосконалення напрямів імплементації міжнародно-правових актів МОП у галузі

соціального забезпечення є такі: поглиблення співробітництва України та МОП з гуманітарних і соціальних питань; посилення механізмів щодо належної ратифікації міжнародно-правових актів МОП; визначення дієвих механізмів імплементації міжнародних соціальних стандартів МОП у законодавство про соціальне забезпечення; визначення дієвих механізмів виконання окремих міжнародно-правових актів МОП; забезпечення дієвості й ефективності права на соціальне забезпечення та інших тісно пов'язаних із ним прав; посилення нагляду й контролю за дотриманням права на соціальне забезпечення та інших тісно пов'язаних із ним прав.

Список використаної літератури:

1. Іншин М.І., Сіроха Д.І. Соціальна держава: сутність і перспективи. Актуальні проблеми соціального права: збірник матеріалів учасників Всеукраїнських соціальних програм (заходів) ВГОІ «Інститут реабілітації та соціальних технологій» у 2014 р. / за загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.О. Попелюшка. Київ: ПВГОІ «ІР СТ Україна», 2015. С. 17–21.
2. Костюк В.Л. Право на соціальне забезпечення в умовах соціальної держави: науково-теоретичний аспект. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Малиновські читання», м. Острого, 14–15 листопада 2014 року. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. С. 144–145.
3. Костюк В.Л. Реформа соціального захисту осіб з інвалідністю у контексті сьогодення: проблеми, виклики та перспективи. Напрями розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, 3 листопада 2017р.) / за заг. ред. К.Ю. Мельника. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. С. 376–380.
4. Трудове право України: підручник / за заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 600с.
5. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко та ін.; за заг. ред. Т.А. Занфірової, М.І. Іншина, С.М. Прилипко, О.М. Ярошенка. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків: ФІНН, 2012. 640с.
6. Напрями діяльності Міжнародної організації праці в Україні. Веб-сайт представництва МОП в Україні. URL: <http://www.ilo.org.ua/Pages/ProjectsILO.aspx>.
7. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
8. Про міжнародні договори України: Закон України Закон України від 29 червня 2004 року. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст. 540.
9. Назаренко О.А. Міжнародні договори України в системі джерел конституційного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2006. 20 с.
10. Терлецький Д.С. Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 / Одес. нац. юрид. акад. Одеса, 2007. 20 с.
11. Про мінімальні норми соціального забезпечення: Конвенція МОП від 28.06.1952 № 102. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_011.
12. Про основні цілі та норми соціальної політики: Конвенція МОП від 22.06.1962 № 117. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_016.
13. Про рівноправність громадян, іноземців, осіб без громадянства у галузі соціального забезпечення: Конвенція МОП від 28.06.1962 № 118. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_017.

14. Про допомоги по інвалідності, по старості, у зв'язку з утратою годувальника: Конвенція МОП від 29.06.1967 № 128. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_326.

15. Про встановлення міжнародної системи збереження прав у галузі соціального забезпечення: Конвенція МОП від 21.06.1982 № 157. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_012.

16. Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення № 102: Закон України від 16.03.2016 № 1024-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 16. Ст. 161.

17. Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про основні цілі та норми соціальної політики № 117: Закон України від 16.09.2015 № 692-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 46. Ст. 419.

18. Костюк В.Л. Міжнародні стандарти прав осіб з інвалідністю у умовах правової, соціальної держави: теоретико-правовий

аспект. Актуальні проблеми соціального права в Україні: збірник наукових праць / за ред. М.І. Іншина, В.І. Щербини, С.Я. Вавженчука; відпов. ред. І.С. Сахарук. Харків: «Юрайт», 2017. 282 с.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Мельник Оксана Ярославівна – аспірант кафедри муніципального права та адміністративно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права імені Іоаннікія Малиновського Національного університету «Острозька академія»

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Melnyk Oksana Yaroslavivna – Postgraduate Student at the Department of Municipal Law and Administrative-Legal Disciplines of I. Malynovskyi Institute of Law of National University of Ostroh Academy

meokya@gmail.com

